

KARTA PRAW PACJENTA

Prawa pacjenta są zbiorem praw, zawartych między innymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, czy też ustawie o działalności leczniczej. Przestrzeganie praw pacjenta jest ustawowym obowiązkiem wszystkich uczestniczących w udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Od organów władzy publicznej poczynając, poprzez osoby wykonujące zawód medyczny, do wszystkich innych, którzy z racji wykonywanego zawodu mają kontakt z pacjentem.

Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych

- Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością, odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej.
- Pacjent ma prawo do korzystania z rzetelnej, opartej na kryteriach medycznych listy oczekujących - w sytuacji ograniczonej dostępności do świadczeń zdrowotnych.
- Pacjent ma prawo żądać drugiej opinii.

W razie wątpliwości pacjent ma prawo żądać, by lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie, a pielęgniarka (położna) zasięgnęła opinii innej pielęgniarki (położnej). Żądanie oraz ewentualną odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej.

Pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia.

Prawo wyboru

Każdy pacjent korzystający ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych **ma prawo wyboru**:

- w ramach podstawowej opieki zdrowotnej - lekarza, pielęgniarki i położnej;
- w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej - lekarza specjalisty spośród wszystkich lekarzy przyjmujących w poradniach specjalistycznych, które mają umowę z NFZ. Wybór placówki medycznej realizującej świadczenia w ramach kontraktu z NFZ jest dowolny;

Prawo do informacji

- Pacjent ma prawo do informacji o swoich prawach, dlatego każda placówka udzielająca świadczeń opieki zdrowotnej jest zobowiązana umieścić stosowną informację na temat praw pacjenta.
- Pacjent ma prawo do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń udzielanych u danego świadczeniodawcy oraz o osobach udzielających tych świadczeń.
- Pacjent ma prawo do informacji zrozumiałej i przystępnej dla niego. Ma prawo prosić o wyjaśnienia tak długo, aż przekazana informacja będzie przez niego w pełni zrozumiała.
- Pacjent ma prawo do informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu. Ma także prawo zdecydować, komu i jakie informacje o tym mogą być przekazywane.
- Pacjent ma prawo do rezygnacji z otrzymywania informacji. Powinien jednak dokładnie wskazać, z których informacji rezygnuje, np. o swojej sytuacji zdrowotnej.

Pacjent do ukończenia 16. roku życia ma prawo do uzyskania od lekarza informacji w formie i w zakresie niezbędnym do prawidłowego udzielenia świadczenia.

W przypadku utraty świadomości przez pacjenta obowiązują wcześniejsze ustalenia poczynione z pacjentem.

Prawo do wyrażenia zgody

- Pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia świadomej zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego.
- W przypadku pacjenta małoletniego (poniżej 18 lat), osoby niezdolnej do świadomego wyrażenia zgody lub w innych przypadkach przewidzianych przepisami prawa, zgodę wyraża przedstawiciel ustawowy, a w przypadku jego braku – opiekun faktyczny.
- Pacjent ma prawo w każdym momencie odmówić wyrażenia zgody lub zażądać zaprzestania udzielania świadczenia zdrowotnego, w zakresie dopuszczalnym przez przepisy prawa.
- Pacjent, który ukończył 16 lat, a także pacjent ubezwłasnowolniony lub cierpiący na zaburzenia psychiczne, jeżeli posiada dostateczne rozeznanie, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu wobec udzielenia świadczenia zdrowotnego, mimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego – w przypadkach przewidzianych przepisami prawa może być wymagane zezwolenie sądu opiekuńczego.

W przypadku świadczeń stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta wymagana jest zgoda w formie pisemnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wyrażenie zgody lub odmowa powinny być poprzedzone

udzieleniem pacjentowi przystępnej i wyczerpującej informacji o planowanym świadczeniu.

Prawo pacjenta do tajemnicy informacji z nim związanych

- **Pacjent ma prawo do poufności** - zachowania w tajemnicy wszelkich informacji z nim związanych, a w szczególności o jego stanie zdrowia, rozpoznaniu i rokowaniu, badaniach i ich wynikach.

Bez zgody pacjenta (lub zgody osoby sprawującej opiekę prawną nad pacjentem) nie wolno informować nikogo o jego stanie zdrowia. Pacjent ma prawo wskazać, komu informacje objęte tajemnicą będą przekazywane. Prawo to obowiązuje także po śmierci pacjenta.

Prawo do poszanowania intymności i godności pacjenta

- Pacjent **ma prawo do poszanowania intymności i godności** - osoba udzielająca świadczeń ma obowiązek postępować w sposób zapewniający poszanowanie tego prawa.
- Pacjent ma prawo do godnego umierania.
- Pacjent ma prawo do obecności bliskiej osoby przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta lub w przypadku prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego osoba udzielająca świadczeń zdrowotnych może odmówić obecności osoby bliskiej pacjentowi. Odmowa musi zostać odnotowana w dokumentacji medycznej.

Obecność innych osób przy udzielaniu świadczenia, np. studentów medycyny, wymaga zgody pacjenta. Jeżeli pacjent jest małoletni, całkowicie ubezwłasnowolniony lub niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, wymagana jest zgoda jego opiekuna.

Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej

- Pacjent **ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej** dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych.

Prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

- Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy mogą wnieść sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia lekarza, jeżeli mają one wpływ na prawa lub obowiązki pacjenta.

Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia pacjenta.

Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

- Pacjent ma prawo do poszanowania jego życia prywatnego i rodzinnego podczas udzielania świadczeń zdrowotnych w warunkach ambulatoryjnych. Obejmuje to w szczególności prawo do obecności osoby bliskiej podczas udzielania świadczenia, o ile nie ogranicza to możliwości jego realizacji oraz nie narusza praw innych pacjentów.
- Pacjent ma prawo do zachowania intymności i godności podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, w szczególności podczas badań i procedur medycznych.

W przypadku, gdy realizacja praw pacjenta wymaga zapewnienia szczególnych warunków organizacyjnych, świadczeniodawca może je ograniczyć wyłącznie w zakresie wynikającym z przepisów prawa oraz ze względów bezpieczeństwa zdrowotnego lub organizacyjnych, przy czym ograniczenia nie mogą naruszać istoty tych praw.

Prawo do opieki duszpasterskiej

Pacjent ma prawo do opieki duszpasterskiej zgodnie z przepisami ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. W zakresie wynikającym z charakteru udzielanych świadczeń zdrowotnych placówka umożliwia realizację tego prawa.

Kierownik lub upoważniony przez niego lekarz może ograniczyć korzystanie z praw pacjenta w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów, a w przypadku niektórych praw także ze względu na możliwości organizacyjne.

Skargi pacjentów

Skargi i wnioski mogą być składane:

- osobiście lub przez za pośrednictwem pełnomocnika (np. członka rodziny)
- listownie – przesyłając pismo na adres Przychodni Rogowscy;
- elektronicznie – wysyłając wiadomość e-mail na adres: biuro@przychodniarogowscy.pl; wówczas odpowiedź na żądanie zostanie przesłana również elektronicznie, chyba że złożysz żądanie udzielenia odpowiedzi na piśmie oraz wskażesz adres korespondencyjny, na który ma być przesłana odpowiedź.

Skarga pacjenta złożona w formie pisemnej zawiera co najmniej:

- a) imię, nazwisko i dokładny adres zamieszkania bądź adres do korespondencji,
- b) datę zdarzenia,
- c) nazwisko osoby, wobec której skierowane są zarzuty,
- d) uzasadnienie stawianych w skardze zarzutów.

Pacjent, którego prawo do ochrony zdrowia nie jest realizowane w sposób dla niego zadowalający, może także złożyć skargę do:

- Biura Rzecznika Praw Pacjenta

Rzecznik Praw Pacjenta:

ul. Płocka 11/13
01-231 Warszawa
kancelaria@rpp.gov.pl
tel.: 22 532 83 00
fax: 22 506 50 64

Telefoniczna Informacja Pacjenta: **800 190 590**
(czynna całą dobę przez 7 dni w tygodniu)

Okręgowa Izba Lekarska

Śniadeckich 33
80-204 Gdańsk
58 524 32 00
e-mail: sekretariat@oilgdansk.pl

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

tel. 58 524 32 10 (30)
e-mail: rzecznik@oilgdansk.pl

Narodowy Fundusz Zdrowia - Centrala

Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa
e-mail: kancelariaelektroniczna@nfz.gov.pl
www.nfz.gov.pl

Telefoniczna Informacja Pacjenta: **800 190 590**
(czynna całą dobę przez 7 dni w tygodniu)

Pomorski Oddział Wojewódzki NFZ

ul. Marynarki Polskiej 148
80-865 Gdańsk
e-mail: kancelaria@nfz-gdansk.pl
Telefoniczna Informacja Pacjenta: **800 190 590**
(czynna całą dobę przez 7 dni w tygodniu)

Nie rozpatruje się jako skarg pism dotyczących spraw, które zostały rozstrzygnięte prawomocnym wyrokiem sądu lub ostateczną decyzją administracyjną.

Odstąpienie od leczenia

W szczególnie uzasadnionych przypadkach lekarz może odmówić podjęcia leczenia lub odstąpić od dalszego leczenia pacjenta. Nie dotyczy to sytuacji, gdy zwłoka w udzieleniu świadczenia mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia.

W przypadku odmowy podjęcia leczenia lub odstąpienia od leczenia

lekarz jest obowiązany odpowiednio wcześniej poinformować o tym pacjenta, uzasadnić swoją decyzję oraz odnotować ten fakt w dokumentacji medycznej.